

STRATEGISK PLAN

2018–2020

NYOPERA KOMPANIET
OPERATION OPERA
HALMSTAD

Förord

För drygt sju år sedan startade jag nyoperakompaniet Operation Opera från ett intensivt behov av att ta sig ur de snäva ramarna som den klassiska musikvärldens arenor tillhandahöll. Att våra roller och vår miljö påverkar de verk vi skapar och framför gick upp för mig då jag upptäckte hur anpassningsbara vi måste vara och hur sent jag som sångare kom in med mitt bidrag i den kreativa processen. Jag sökte efter ett sammanhang i ett konstnärligt team som inte startade från scratch i varje produktion, utan istället byggde på tryggare relationer och återkommande samarbeten för att på så sätt skapa förutsättningar för experimentellt risktagande. Det finns idag ingen annan operautbildning i Sverige än de konventionella programmen med tyngdpunkt på standardverken, och vi operaartister är hänvisade till en i första hand klassisk tradition vad gäller skolning. Det betyder inte att vi inte ska vara medvetna som vad vi *skulle* kunna göra utöver detta, hur det musikdramatiska begreppet förändras internationellt och på underground-scener, och hur man arbetar med mer samtida metoder inom andra konstformer, som till exempel teater, fri konst och film.

Idag har Operation Opera genomfört ett tiotal produktioner, varit en av samarbetsparterna bakom Halland Opera & Vocal Festival och knutit en mängd kontakter, nationellt och internationellt. Vi som medverkande artister och upphovspersoner har gjort en resa mot ett friare, kollaborativt skapande och de nationellt och internationellt verksamma medarbetarna ser nu Halmstad som en av sina återkommande arbetsplatser i frilanstillvaron. Med det sagt är resan inte över – den har bara börjat och vi har fortfarande lång väg att gå för att till fullo utveckla och etablera våra koncept och metoder. Vi lägger på nya våningar på vår konstruktion i vårt halländska laboratorium, samtidigt som vi representerar Operation Opera och halländsk kultur utanför regionens gränser, när vi rör oss individuellt som artister och tillsammans som ensemble.

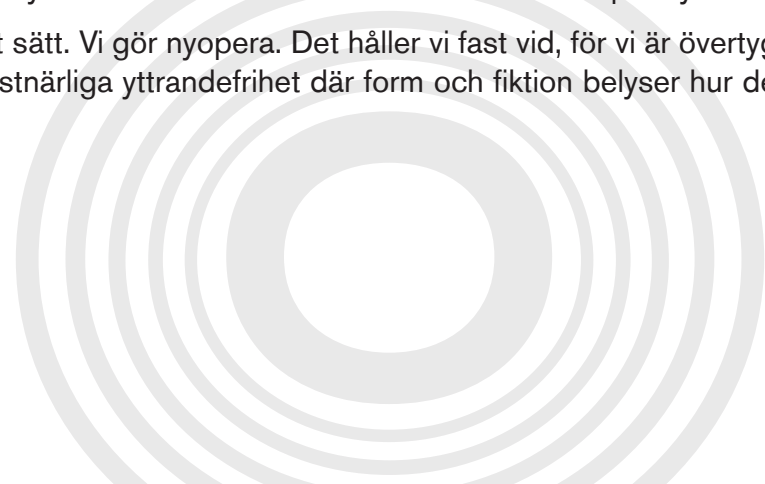
Vi förändrar oss själva och uttrycker oss steg för steg på nya sätt och i nya konstellationer. Samtidigt förändras publiken. Vi ser idag att våra produktioner sällan tilltalar den klassiska operapubliken rent generellt, utan istället möter vi nya grupper och ofta yngre besökare. Vår profil blir tydligare för varje år och operabegreppet har börjat bli mer mångfacetterat. Problemet enligt oss är inte bara att det beställs och skrivs för få nya operaverk, utan att det skapas för få *typer* av nya operaverk rent formmässigt. Vi gör opera för andra än de inbitna operabesökarna – vi sysslar inte med frälsning till en bitvis museal konstform, utan med utveckling. Att vi stundtals möter en tydlig förväntan på ett mer klassiskt sound, miljöer och linjäritet är intressant och understödjer vår tes och motiverar oss i vår strävan efter alternativa uttryck. Vi tror inte på att allt ska tilltala alla, men att alla ska ha tillgång till *något* som de finner meningsfullt och kommunikativt. Vårt mål är inte att rasera eller dekonstruera tradoperan, utan att bidra med verk och prototyper på subgenrer till en konstform i vilken en del av de alternativa strömningar som återfinns inom andra fält kan upplevas som sällsynta. Det innebär också att vi hittar och skapar nya målgrupper.

Vi brukar säga att vi inte gör gammal opera på nytt sätt, inte heller ny opera på gammalt sätt. Vi gör nyopera. Det håller vi fast vid, för vi är övertygade om att en konstnärlig mångfald och radikala grepp är nödvändiga beståndsdelar i den konstnärliga yttrandefrihet där form och fiktion belyser hur det är, har varit och kan vara att vara människa.

Halmstad den 28 augusti 2017

Hedvig Jalhed, konstnärlig ledare

Strategisk plan för nyoperakompaniet Operation Opera 2018–2020

Det professionella nyoperakompaniet Operation Opera arbetar med experimentell och framför allt immersiv musikdramatik i Halmstad sedan 2010. Gruppens mest uppmärksammade uppsättningar ingår i den så kallade Anfasia-krönikan (2011–2017), där kammaropera möter levande rollspel. Anfasia-operorna har spelats både i Halland, i hemliga rum med doft av urban exploring, och på nationell turné. Gruppens nyskapande inriktning, sammansättning och uppsättningar röner regelbundet uppmärksammanden i nationell media.

Den gängse bilden av operakonsten domineras enligt vår erfarenhet av operahusens kontext, produktionsramar, organisation, utformning, hierarkier och repertoar. Samtidigt ser vi en sentida utveckling inom avant-garde-operan mot allt fler musikaliska, men allt färre dramaturgiska experiment. Med den insikten vill vi inte bara utmana vår omgivning, utan även oss själva som skolade artister. Operation Opera vill bidra med ett starkt fokus på opera som drama, men med en nutida approach och influenser från andra konst- och kulturformer. Vi ifrågasätter vad opera är och kan vara, samtidigt som vi sätter det i relation till vår omvärld. Genom att lägga kraften på att generera nya verk och nya typer av verk, vill gruppen skapa opera för och från vår tid, istället för att revidera andra tiders konst, som istället får stå som kontrast och säga något om sig själva, historiskt och mänskligt. Opera-

tion Opera hävdar att det som är en bristvara idag är konst som utgör ett fönster i stället för en spegel – mot andra tider, människor, idéer, värderingar, föreställningar och företeelser. Istället för identifikation och igenkänning bygger vår scenkonst på mötet med det dolda, det bortglömda, det gömda, det undertryckta, det obehagliga, det ignorerade, det outnyttjade, det främmande och det nya.

VÄRDEGRUND

Operation Opera är en mötesplats där yrkesverksamma artister från hela Sverige möts varje år för att arbeta med innovativ musikdramatik och experimentella konserter i kammarformat. Ett mål är att befria både artister och publik från manéren och klichéerna i den traditionella operan för att skapa en öppen och tillåtande scenisk process, vilket stimulerar kreativitet och experiment. Operation Opera söker nya sceniska och musikaliska kombinationer som kan bidra med utveckling istället för stagnation i en kulturarvstyngd dramatisk genre.

Som en del av Jalhed Produktion ingår Operation Operas produktioner i scenkonstavdelningen. De avgränsade projekt som gruppen drivit så här långt har finansierats främst genom offentligt kulturstöd och privata sponsorer, medan driftskostnader täckts gemensamt av intäkter från samtliga avdelningar. Vi kombinerar icke-vinstdrivna projekt med konstnärlig och kulturell inriktning med försäljning av varor och tjänster för att skapa en fruktbar struktur och miljö för våra idébaserade produktioner att växa i. Den röda tråden i organisationen är den uttrycksmässiga integriteten, de alternativa elementen, non-profit-tanken och tillgänglighetsaspekterna – våra produkter finns i det offentliga rummet, digitalt och bokstavligen.

VISION

Operation Opera ska utgöra en plattform för konstnärligt utforskande och utmanande musikdramatik på hög nivå, med öppenhet för nya, gränsöverskridande influenser och med ett kritiskt perspektiv på både de egna processerna och på operakonstens utveckling i stort.

PRIORITERADE OMRÅDEN 2018–2020

ADDITIVA PROJEKT

Varje ny produktion ska bygga på erfarenheter från tidigare projekt. Kunskap, material (ma-

teriellt och immateriellt) och färdigheter ska tas tillvara, återanvändas och utvecklas. Den fysiska miljön som utgör gruppens arbetsrum ska handgripligen utgöra en bank av intryck från tidigare produktioner, där nya ting och idéer laddas med mening och läggs till i och förändrar den befintliga inredningen och diskussionen inom ensemblen. Stor vikt läggs vid dokumentation och utvärdering, som steg för steg bidrar till fördjupning av det konceptuella arbetet, vilket sker additivt vad gäller konstruktion, narrativ, komplexitet, publikkontrakt samt devisingmetoder inom gruppen. En problematik finns kring situationen för den nuvarande arbetslokalen på Kulturhuset i Halmstad och hur det additiva skapandet påverkas av en eventuellt förändrad hyressituation, i och med att husets utformning, estetik, historia och utrymmen i så hög grad bidrar till det kreativa arbetet.

GRUPPENS SAMMANSÄTTNING

Ensemblen (artister, upphovspersoner och "creator-artists") ska huvudsakligen utgöras av återkommande medverkande och samarbetsparter, för att de additiva projekten ska kunna fungera. Nya ensemblesmedlemmar kan dock tillkomma i begränsad utsträckning, för att tillföra nya kompetenser och konstnärliga perspektiv.

PROJEKT SOM INITIERAS AV GRUPPEN

Vi ser helst att projekt och produktioner som springer ur initiativ från gruppens medlemmar prioriteras. Detta för att uppmuntra till ett långsiktigt, konstnärligt förverkligande utanför de konventionella yrkesrollerna och för att skapa ett kreativt mandat och förväntan på idébaserat, gränsöverskridande skapande även för praktiskt utbildade operaartister. De egen-initierade projekten är en nödvändighet för att fortsätta den additiva arbetsmodellen, där konceptutvecklingen står i centrum. Förfrågningar från externa upphovspersoner om interpretatoriska samarbeten och beställningsverk är inte ovälkomna, men genomförs i mån av tid och inte som ekonomiska riskprojekt för Operation Opera.

MINST EN NYPRODUKTION PER ÅR

Operation Opera ska genomföra minst en nyproduktion per år av en opera, företrädesvis nyskriven. Verken bör bygga på framtagande av nya sceniska koncept, ny dramatik/text och nya rum i lika hög grad som komponerande av ny musik.

PRODUKTIONERNAS FORTLEVNAD

Uppsättningar som har haft premiär och presenterats bör kunna få ytterligare spridning och

fortlevnad. Genom att ta fram marknadsföringsmaterial och genom informationskanaler på webben, samt medverkan på exempelvis utbudsdagar och liknande, samt översättningar till engelska, vill Operation Opera undersöka möjligheterna för nypremiärer av tidigare produktioner.

SAMVERKAN MED ANDRA KONSTNÄRER

Operation Opera vill hitta samarbeten med andra konstnärer, enskilda och grupper, regionalt och interregionalt. Genom samproduktioner och samordning kan vi göra större gemensamma satsningar och erbjuda varandra synlighet i varandras kanaler.

SAMVERKAN MED ANDRA ARRANGÖRER

Operation Opera deltar gärna som arrangerande samarbetspart tillsammans med andra arrangörer och projektägare i större evenemang som ligger i linje med gruppens inriktning och Jalhed Produktions kompetensområden.

FRÄMJANDE VERKSAMHET

Den främjande verksamheten för att sprida kunskap om ny musikdramatik och Operation Operas projekt, samt stödja publikutveckling och medskapande, ska utvecklas. Detta kan handla om publikträffar, samtal, diskussioner, workshops, videos, interaktivt material och medier, utställningar med mera.

DELTAGANDE I FORSKNINGSPROJEKT

Operation Operas uppsättningar följs till och med 2020 av Hedvig Jalheds forskningsprojekt som doktorand vid Högskolan för Scen och Musik, Göteborgs universitet. Det innebär att de medverkande deltar som informanter/respondenter, samt att produktionerna påverkas innehållsmässigt av de konceptuella möjligheter och problem som forskningsprojektet påvisar under sin gång och som testas experimentellt och praktiskt.

Foton från uppsättningarna *Välkommen åter till Anfasia* (2012), *Anfasisk underhållning* (2013), *Pavlovs hund & Schrödingers katt* (2014), *imagiMusic: Basics & Introduction* (2014) och *Den tilltalade* (2017). Fotografer: Thomas Klenze, Hedvig Jalhed, Joakim Jalhed och Jaroslaw Richt

www.operationopera.se

www.jalhed.se

VERKSAMHETSPLAN

2018–2020

Jalhed Produktion avser att under kommande treårsperiod fortsätta utveckla sina idag tre verksamhetsavdelningar media, scen och musik. Beroende på hur lokalsituationen utvecklas i och med hotet mot Kulturhuset i Halmstad där Jalhed Produktion idag bedriver sin verksamhet, kan verksamheten komma att påverkas och belastas av en förändrad hyres-situation, men i nuläget är mycket oklart kring denna fråga. Samtliga projekt bygger på konstnärlig kvalitet. Vissa av de projekt och produktioner som planeras är tvärdisciplinära, i stil med tidigare års aktiviteter. Den röda tråden är den uttrycksmässiga integriteten, de alternativa elementen, non-profit-tanken och tillgänglighetsaspekterna – våra produkter finns i det offentliga rummet. Vid sidan av de konstnärliga projekt vi ämnar genomföra, beräknas vissa driftskostnader i verksamheten täckas av försäljning av tjänster och produkter.

KVALITET

MEDIA

Tidskriften *Kulturimperiet* som drivits sedan 2010 förväntas genomgå en utveckling mot en mer effektiv utgivning och distribution. Från och med utgivningsåret 2018 publiceras två nyskapande dubbelnummer för vår/sommar respektive höst/vinter. Formatet för tidningen expanderas och distributionen riktas mot en tydligare målgrupp och med utdelning främst på kulturinstitutioner, -mötesplatser och -evenemang. Den nya formen för *Kulturimperiet* förväntas bli en mer långsiktig och uttömmande publikation med hög kvalitet innehålls- och utformningsmässigt, och samtidigt ge utrymme för fler parallella projekt på mediesidan för att utveckla *Kulturimperiet* till förlagsverksamhet vid sidan av tidskriften.

NYSKAPANDE

KULTURDEBATT

Under arbetstiteln *Dialog* planerar Jalhed Produktion att starta upp ett webbarkiv av digitaliserade diabolbilder som skildrar privatpersoners perspektiv på Halland under 1900-talet, som komplement till den dokumentation som finns via tidningsarkiv, museer och så vidare. Detta kombineras med berättelser om platser och människor som samlas in genom intervjuer. Arkivet är tänkt att vara öppet för allmänheten och upphovspersonerna har möjlighet att upplåta sina bilder som "public domain". Projektet genomförs med rådgivning från till exempel personal på Bildstationen i Halmstad och möjligheterna undersöks för att engagera extra medarbetare i insamlande och digitalisering. Sammanställningar från arkivet trycks med utgångspunkt från utvalda teman i bokform och kompletterande delfinansiering genom bland annat privata sponsorer söks för detta. En förstudie med projektering, inventering och kontaktskapande planeras till 2018. Inför 2019 ska budget och projektplan för Dialogs första fas vara klara under hösten. Den andra fasen planeras till 2020. Projektet förväntas involvera samtliga halländska kommuner i någon mån.

KULTURHISTORIA

För lansering 2019 undersöker Jalhed Produktion förutsättningarna för projektet *Nattugglans Sagor*, som förväntas bli en webbplats i form av ett poddarkiv och/eller app för att tillgängliggöra äldre generationers texter. Sagor som idag är fria för publicering och bearbetning samlas in via antikvariat och loppmarknader och läses in till ljudarkivet.

LITTERATUR

KULTURHISTORIA

BARN OCH UNGA

SCEN

Genom den experimentella och nyskapande ensemblen *Operation Opera* planerar Jalhed Produktion en musikdramatisk nyproduktion per år med uppföranden i Halmstad och eventuellt även övriga Halland, jämte gästspel utanför regionen. För 2018 gäller ett samarbetsprojekt med Teatr Weimar och inför 2019 projekteras för operan *The People's Park* (arbetstitel). Vad 2020 års nyproduktion ska innehålla beslutas senast i slutet av 2018. *Operation Opera* arbetar även för att vara närvarande på exempelvis utbudsdagar och 2017 års rollspelsopera *Den tilltalade* spelas preliminärt även i Göteborg och Malmö under 2018. Målgrupp för uppsättningarna 2018 och 2019 är unga vuxna och vuxna.

NYSKAPANDE

UNGA VUXNA

Jalhed Produktion ser positivt på fortsatt samarbete kring samtida och internationellt inriktade *Halland Opera & Vocal Festival* för 2018 och 2020, i stil med det genomförda projektet 2016, om möjlighet till detta ges.

NYSKAPANDE

MUSIK

På musikområdet planeras en utbyggnad av workshopverksamheten, samtal kring ny musik och fortsatt samarbete med arrangörer, upphovspersoner och artister under perioden 2018–2020.

NYSKAPANDE

Daniels Per-Erik RK STAB

Från: Zanotto Alfiero KS STAB
Skickat: den 4 september 2017 08:09
Till: Daniels Per-Erik RK STAB
Ämne: VB: Strategisk plan
Bifogade filer: oo_strategiskplan_181920.pdf; jpab_vplan_18-20.pdf

Överenskommelse regional kulturverksamhet – Operation Opera

/Mvh
Alfiero

Från: Hedvig Jalhed [mailto:hedvig@jalhed.se]
Skickat: den 1 september 2017 22:56
Till: Zanotto Alfiero KS STAB
Ämne: Strategisk plan

Hej, Alfiero!

Här kommer strategisk plan för Operation Opera. (Bifogar också den mer handfasta verksamhetsplan som inkluderar hela Jalhed Produktion under motsvarande period, för kännedom och för att sätta det hela i perspektiv.)

Avdelningen Scenkonst utgör en särredovisad resultatenhet. En eventuell överenskommelse som bygger på ett flerårsstöd till den musikdramatiska verksamheten vore naturligtvis mycket välkommen och vi är väldigt måna om att övriga verksamhetsdelar varken ska utgöra hinder för detta eller bli lidande i ett sådant upplägg. Därför upprepar jag här de aspekter jag omnämnt tidigare och som du och jag diskuterade vid vårt samtal:

- Även om ett långtidsstöd till specifikt Operation Opera beviljas, kommer vi att söka parallella projektstöd inom respektive verksamhetsavdelning under de närmaste åren. Som jag förstod på dig ska inte detta vara något problem.
- Utöver mitt uppdrag som konstnärlig ledare tecknade Jalhed Produktion ett samarbetsavtal med Kultur i Halland för Halland Opera & Vocal Festival 2016. Om det eventuellt skulle bli aktuellt med ett liknande upplägg för 2018 och 2020 är det viktigt att klargöra om möjligt samarrangemang och Operation Operas eventuella medverkan på festivalen på något sätt ingår i den eventuella, fleråriga överenskommelsen eller om det diskuteras separat. (Frågan om eventuellt arrangörsskap som samarbetspart avgör bland annat vilka stöd vi söker från Kulturrådet, vilket aktualiseras inom kort.)

Hör av dig om det uppstår några frågor. Trevlig helg!

Bästa hälsningar
Hedvig

HEDVIG JALHED
Artistic director • Indie opera singer • Writer and Graphic Designer

*PhD Candidate in Performance in Theatre and Music Drama
at the Academy of Music and Drama, Gothenburg University*

www.hedvigjalhed.se
www.operationopera.se
www.hallandopera.se